

og Trivsel. Dette menige Medlem var en af Førerne for det ærede Medlems Parti, det var Bondevennen Asmund Gleerup. Altsaa, saaledes skifter Tiderne: den samme Reaktion, det samme Fremskridt, men repræsenteret af forskellige Personer. Den Gang var det Højerværdigheden paa den ene Side og Bondevennen og Skolelæreren paa den anden, nu er Skolelæreren paa den ene Side og den socialdemokratiske Minister paa den anden Side.

Man har paastaet, at de Erfaringer, der er gjort med Hensyn til Bedriftsraadene, ikke har været gunstige. Det ærede Medlem Hr. Slebsager holdt sig i al Almindelighed til at tale om Rusland, Tyskland og Norge — jeg kommer om et Øjeblik dertil. Men det ærede Medlem Hr. Drachmann gik lidt mere ind paa Sagen og anførte et Par Udtalelser, ikke meget, fra den svenske Socialstyrelse og fra Tyskeren Dr. Nörpel. Maa jeg deroverfor sige, at der foreligger en Række Vidnesbyrd fra Mænd af forskellige Retninger, fra Arbejdsgivere og fra Arbejdere, der alle taler i ganske modsat Retning. Det ærede Medlem Hr. Drachmann kom, jeg synes lidt umotiveret, saadan rent tilfældigt, digterisk inspireret, ved en Indskydelse, til at nævne Genève. Jeg forstod det slet ikke. Jeg har set efter i Rigsdagstidende. Jeg kan ikke finde Sammenhængen, men det er nu ogsaa det samme. Han sagde: fra Genève har man ikke hørt, i hvert Fald ikke officielt, i denne Sag. Dette er positivt urigtigt. Jeg har her en Rapport saa sent som fra den 4. December 1924, altsaa kun nogle faa Maaneder gammel, fra det Internationale Arbejdsbureau, en Rapport, der er udsendt til Landene netop i Anledning af de Overvejelser, der finder Sted om Bedriftsraadsspørgsmaalets Optagelse paa Arbejdskonferencens Dagsorden i 1926. Altsaa, Arbejdsbureauet i Genève betragter saa langtfra Bedriftsraadstanken som en henvisnet Plante, det betragter den som værende i fuld Vækst og forbereder en Forhandling derom paa den internationale Arbejdskonference i 1926. I den Anledning sender Arbejdsbureauet, som jo er den officielle Institution under Folkenes Forbund, som ogsaa Danmark tilhører, og hvor baade Staterne, altsaa Regeringerne, Arbejderne og Arbejdsgiverne er repræsenteret, en Rapport, hvori det hedder — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse Hovedpunkter —: „I Tyskland er Rapporterne fra Arbejdsinspektionen temmelig gunstige. I det store og hele angiver disse Rapport, at Raadene gradvis tilpasser sig til deres Opgave. Arbejds-

giverne værner sig til deres Medvirken. I det første Aar, da Ordningen gjaldt, befandt Medlemmerne af Raadet sig i vanskelige Situationer, f. Eks. naar de skulde godkende Overarbejde. Efter disse Rapporter hidrører den største Vanskelighed fra, at Arbejderne er utilstrækkeligt forberedt til den Gerning, som de skal udføre. Det er den Omstændighed, som har foranlediget Fagorganisationerne og Raadene selv til at sammenkalde Konferencer og oprette Specialkursus i de store Byer. Det er netop bl. a. Sagen — maa jeg indskyde den Bemærkning —, at selve Oprettelsen og Virksomheden af Bedriftsraadene har fremkaldt en Trang til Udvikling og Uddannelse, til at faa Forudsætninger, til at faa Indsigt ogsaa i Bedrifternes Økonomi, som man ikke tidligere kendte, og det har medført Studiekredse og meget andet, som allerede er i Færd med at virke i høj Grad skolende, opdragende. Det er et Punkt, som jeg lægger den allerstørste Vægt paa ved Bedriftsraadstanken: dens opdragende og skolende Indflydelse paa Arbejderne selv. Derved bliver netop ogsaa Bedriftsraadene forberedende for den Socialisering, som er vort Maal. Selve Bedriftsraadets Forslag er jo ikke et Forslag om Socialisering, saaledes som jeg synes, det en Gang imellem skinnede frem, at det ærede Medlem Hr. Slebsager opfattede det, men det kan ganske vist, ikke mindst ved denne opdragende og skolende Betydning, komme til at forberede Socialiseringen, idet Arbejderne faar ganske anderledes Indsigt og Kundskaber og Modenhed, end de ellers vilde være i Besiddelse af.

Det hedder endvidere i det internationale Arbejdsbureaus Rapport om Østrig: „I Østrig viser Tilsynets Rapporter, at Raadene har været af Betydning med Hensyn til at sikre Arbejderlovgivningens Anvendelse, særlig med Hensyn til Arbejdstidens Varighed, Lønningerne, Antagelsen af Arbejdere, Værkstedesreglementer etc. Raadene har gjort det muligt lettere at udligne Arbejdernes Krav og de økonomiske Hensyn.“

Om Norge siger det internationale Arbejdsbureau: „I Norge erklærer Rapporterne, at Raadene har gjort et nyttigt Arbejde med Hensyn til at opretholde det gode Forhold mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne“.

Om Czekoslovakiet hedder det, at der i Slutningen af 1923 fandtes 1634 Virksomheder, i hvilke Bedriftsraad virkede, men paa det nuværende Tidspunkt, Januar 1925, er Antallet, efter hvad „Pravo Lidum“ meddeler, ca. 2 000. Antallet er altsaa